

Aan

Minister voor APP

nota

Beslisnota beantwoording Kamervragen Omtzigt

TER BESLISSING

Datum
22 februari 2023

Onze referentie

Opgesteld door

Tweede contactpersoon

Bijlage(n)
1. Aanbiedingsbrief
2. Beantwoording
Kamervragen

Aanleiding

Het lid Omtzigt heeft op 9 februari jl. (13) Kamervragen gesteld over het voorgestelde keuze- en shoprecht voor gepensioneerden na invaren vanuit een uitkeringsovereenkomst naar een flexibele premieovereenkomst.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd in te stemmen met bijgevoegde beantwoording.
- Indien u nadere bespreking wenst over de beantwoording adviseren wij u, in verband met reces en deadline (2 maart bij TK) van beantwoorden Kamervragen, om een uitstelbrief uit te sturen.

Kernpunten

- In het wetsvoorstel toekomst pensioenen is geregeld dat bij invaren van een uitkeringsovereenkomst naar een flexibele premieovereenkomst gepensioneerden binnen een jaar na het invaren een keuze kunnen maken tussen een vaste en variabele uitkering.
- Het lid Omtzigt heeft hier diverse vragen over gesteld. De vragen gaan over of er daadwerkelijk een keuze mogelijk zal zijn voor deze groep, en indien er sprake is van shoprecht of er voldoende markt is voor dat shoprecht.
- In uw beantwoording geeft u aan wat de overwegingen zijn geweest om deze eenmalige keuzemogelijkheid te introduceren in de flexibele premiereregeling. Daarnaast schetst u hoe de keuzemogelijkheid in zijn werking gaat.
- Het lid Omtzigt vraagt ook of u bereid bent de AFM om een advies te vragen op dit punt. U geeft aan hier geen aanleiding toe te zien, aangezien de AFM het wetsvoorstel reeds uitgebreid heeft getoetst, waarin dit punt in is verwerkt. De AFM heeft in de consultatiereactie op het besluit tevens een reactie gegeven op dit punt.
- Vragen 6 en 7 zijn specifiek gericht aan de AFM, het lid Omtzigt vraagt of de AFM kan aangeven of er een verzekeringsmarkt is voor de inkoop van pensioenrechten en of de AFM verwacht dat deze markt zich zal ontwikkelen.
- De AFM geeft aan dat er momenteel geen markt is (omdat de keuzemogelijkheid nog niet bestaat) en dat er in de huidige markt al randvoorwaarden zijn die verzekeraars hanteren. De AFM geeft verder aan dat als de markt zich gaat ontwikkelen het belangrijk te vinden dat er sprake is van een goed werkende markt met goede keuzebegeleiding.
- Tot slot vraagt het lid Omtzigt of een carve-out conform de aangenomen motie Smals geen oplossing kan bieden voor gepensioneerden die een keuze

willen maken, maar geen keuze kunnen maken in geval er geen of onvoldoende marktaanbod is.

- Hierbij gaat de vragensteller ervan uit dat er geen marktaanbod is. Hierover zijn echter geen signalen bekend. Bovendien gaat het om een monitoringsmotie en is er een wezenlijk verschil tussen het shoprecht (waarover de vragen gaan) en een carve-out (waarover de motie gaat). Een carve-out gaat namelijk om het collectief overdragen van de pensioenrechten, waarbij de individuele gepensioneerde niet kan kiezen tussen een variabele of een vaste uitkering.

Datum
22 februari 2023

Onze referentie

Toelichting

- In hoeverre gepensioneerden daadwerkelijk kunnen kiezen en/of shoppen hangt af van de volgende aspecten:
- Indien het pensioenfonds zowel een vaste als variabele uitkering aanbiedt kan de gepensioneerde altijd kiezen binnen het pensioenfonds, er is dan geen sprake van shoprecht.
- Indien het pensioenfonds slechts een van de twee uitkeringsvormen (vast of variabel) aanbiedt en de gepensioneerde de uitkeringsvorm wenst die het pensioenfonds niet aanbiedt, is er sprake van een individueel shoprecht. In dat geval kan de gepensioneerde 'shoppen' bij een verzekeraar voor zijn gewenste uitkeringsvorm.
 - In hoeverre er daadwerkelijk geshopt kan worden hangt af van of een verzekeraar een dergelijk product aanbiedt. Dit hangt weer af van het resterend pensioenkapitaal van de deelnemer en of de verzekeraar daarmee een product kan aanbieden.
 - Indien er géén verzekeraars zijn die voor de gepensioneerde de gewenste uitkeringsvorm aanbieden, dan blijft deze bij het fonds.
 - Voor hoge leeftijden (vanaf 85) is het verschil tussen een vaste en variabele uitkering overigens zeer marginaal of non-existent, aangezien op hoge leeftijd geen of beperkt aanvullend risico wordt genomen.
 - Pensioenuitvoerders zullen gepensioneerden ook bij een eventuele keuze om het shoprecht uit te oefenen moeten begeleiden, in het kader van de wettelijk verplichte keuzebegeleiding.
- Onze inschatting is dat het goed mogelijk is voor gepensioneerden om nog een keuze te kunnen maken tussen een vaste en variabele uitkering. Volgens WTW (oktober 2017) was het destijds tot een kapitaal van € 25.000 goed mogelijk om te shoppen voor een variabele uitkering bij een verzekeraar, er is geen reden om aan te nemen dat er nu een ander bedrag geldt. Voor een vaste uitkering is doorgaans een lager bedrag nodig.
- Dat betekent wel dat op zeer hoge leeftijden (en daarmee des te lager het resterende pensioenkapitaal) de 'shopmogelijkheden' afnemen. Daarbij geldt dus ook de belangrijke nuancering dat naarmate de leeftijd hoger is het verschil tussen een vaste en variabele uitkering ook steeds kleiner wordt. M.a.w. de noodzaak om te shoppen neemt dan ook af. WTW geeft daarover aan dat er bij verzekeraars op hogere leeftijden eigenlijk geen verschillen zijn tussen de twee.
- Overigens is het goed om op te merken dat een vaste uitkering die een pensioenfonds aanbiedt niet daadwerkelijk gegarandeerd vast is, omdat hiervoor ftk-regels gelden waarbij ook doorbelegd kan worden.